

ПРАВА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ ЗА ПОДАТКОВИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ

Доповідач: Дахно В.- студентка групи Юм-82, СумДУ

Науковий керівник: Янішевська К.Д. – викладач кафедри права

Кодифіковані акти посідають одне з найважливіших місць в сучасному законодавстві України, адже вони є тим фундаментом, на якому будуються закони та підзаконні акти. Потреба в концентрації податкових норм зумовила прийняття законодавцями Податкового кодексу України, так як нормативно-правова база цієї галузі складалася з великої кількості актів, положення яких часом не узгоджені між собою, а інколи навіть містили взаємовиключні норми.

Згідно Податкового кодексу України права органів податкової служби було певним чином розширено, але слід зауважити, що існують деякі прогалини щодо цієї складової правового статусу податкових органів.

Відповідно до ст. 20 Податкового кодексу України органи державної податкової служби мають право:

- запрошувати платників податків або їх представників для перевірки правильності нарахування та своєчасності сплати податків та зборів (обов'язкових платежів), дотримання вимог іншого законодавства, здійснення контролю за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби;

- при проведенні виїзних перевірок отримувати у платників податків (представників платників податків) копії документів (засвідчені підписом платника податків або його посадовою особою та скріплені печаткою (за наявності), що свідчать про порушення вимог податкового законодавства або іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби та пояснення з питань, що виникають під час перевірок та стосуються реалізації повноважень органів державної податкової служби, встановлених цим Кодексом та іншими законами України; перевіряти під час проведення перевірок у платників податків-фізичних осіб, а також у посадових осіб та інших працівників платників податків-юридичних осіб документи, що посвідчують особу;

- одержувати безоплатно від платників податків, а також від установ Національного банку України, комерційних банків та інших фінансових установ довідки, у порядку, встановленому Законом України "Про банки і банківську діяльність" та цим Кодексом, довідки та/або копії документів про наявність банківських рахунків, а на підставі рішення суду - інформацію про наявність та рух коштів на рахунках платника податків, інформацію стосовно операцій за рахунками суб'єктів господарювання з питань оподаткування або валютного контролю, у тому числі інформацію про факти порушення резидентами установлених законодавством строків розрахунків під час проведення зовнішньоекономічних операцій, та інформацію про фінансові операції, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів;

- проводити перевірки платників податків в порядку, встановленому цим Кодексом;

- під час проведення перевірок вимагати виготовлення і надання копій первинних документів (засвідчені підписом платника податків або його посадовою особою та скріплені печаткою), які свідчать про порушення податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, та отримувати їх у платників податків у порядку, встановленому цим Кодексом;

- - під час проведення перевірок вивчати та перевіряти первинні документи, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку, інші реєстри, фінансову, статистичну звітність, пов'язані з обчисленням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, тощо.

Зазначу, що вище перераховані лише деякі з прав органів податкової служби.

Аналізуючи норми Податкового кодексу щодо закріплення прав податкових органів та Закону України «Про державну податкову службу в Україні», можна зробити висновок, що Державну податкову адміністрацію України позбавили права надавати і узагальнюючі податкові роз'яснення.

До того ж вказана вище стаття Податкового кодексу розширює права податкових органів щодо контролю та порядку здійснення перевірок, а от щодо порядку заповнення звітної документації є прогалини. Так, відповідно до підпункту 7.1.8 пункту 7.1 статті 7 Податкового кодексу України під час встановлення податку обов'язково визначається зокрема такий елемент, як строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку. Але що кодекс каже власне про порядок складання звітності, тобто що де і як зазначати?

Він фактично мовчить про це. В статті 20 “Права органів державної податкової служби” прав щодо затвердження порядку складання податкової звітності немає. Мовчать про такі права і статті 46 “Податкова декларація (розрахунок)”, 48 “Складення податкової декларації”. Точніше в останній говориться про обов’язкові реквізити, а ось власне про розрахунок податкових зобов’язань в декларації чи право надавати порядок з цього приводу – нічого. У них є право затверджувати форму, бланк, але не порядок заповнення цього бланку.

Але зрозуміло, що ДПАУ затверджуватиме порядки подання декларації з ПДВ, податку на прибуток підприємств та зі всіх інших податків, передбачених Податковим кодексом. Але на яких законодавчих підставах? Це дає несумлінним платникам вагомі підстави щодо оскарження дій податкових інспекторів. Адже в процесі посилення ролі ДПАУ розробники забули про допомогу платникам податків щодо порядку складання податкової звітності.

Отже, зважаючи на вищевикладене, можна говорити про те, що Податковим кодексом України не повністю врегульовані питання щодо прав та обов’язків податкових органів. Це свідчить про прагнення підсилити чисто фіскальні та адміністративні підходи до податкової політики